

Cox, avagy az idő menete

(COX ODER DER LAUF DER ZEIT)

3 ZI JIN CHÉNG, A BÍBOR VÁROS

Rabja volt? Alister Cox rabja lett volna a feleségének? Faye soha nem kényszerítette rá az akaratát, és semmit nem akart tőle, legalábbis abból, amire Cox éjszakáról éjszakára és naphosszat és mindig, amikor együtt volt vele, áhítózott. Faye nem akarta, hogy megcsókolja, nem akarta, hogy a karjába vegye, és nem akarta, hogy letépje róla a ruháit, és maga alá gyűrje, ahogy egy ragadozó állat gyúri maga alá a zsákmányát... és nem akarta, soha nem akarta, hogy nyögve vergődjön rajta, mígnem a dühtől, fájdalomtól és undortól legyőzve érezte, amint a magja mélyen a belsejében megérinti, a legbelsejéhez csapódik!, aztán alaktalan, vizenyős féregként kimászik belőle, és bemocskolja a combjait és az ágyat.

És csillogó mechanikus teremtményei között mégis csodálta ezt a férfit, aki őt kínozza és, ahogy újra meg újra megbocsátásért esdekelve suttozta, *imádta*, és olykor még érzett is iránta valamit, amire nem tudott más szót, csak ezt: szerelem.

Faye három nappal a tizenhetedik születésnapja után egy gyertyák százaitól lobogó és fehér krizantémoktól, fehér szegfűktől és rózsáktól, mint hajó a tajtékzó hullámtól elárasztott kápolnában lett apja kenyéradójának a felesége. Legidősebbként egy jámbor szövőasszony és egy féllábú liverpooli ezüstműves öt gyermeke közül, aki büszke volt rá, hogy nyomorék létére a Cox & Co. manufaktúrájában talált munkát, sem szülei, sem a vőlegény nem kérdezték, hogy mit akar, amikor adógi élete legszerencsésebb napjaként jelentették be neki az esküvő időpontját.

Cox néha már gyerekkorában fölkapta Faye-t, aki szalmazapucsában még bizonytalanul állt a lábán, magasra nyújtott karjából elejtette, aztán nevetve elkapta, magához ölelte, és homlokon csókolta a másodpercnyi repülés gyönyörétől ujjongó kislányt. Folyton Faye-t kereste, amikor liverpooli manufaktúrájában elhaladt a finomműszerészek és ezüstművesek esztergapadjai mellett, kérdéseket tett fel, utasításokat adott, és itt-ott eljátszadozott azoknak a kiváltságos munkásoknak a gyerekeivel, akik télen magukkal vihették családjukat a szénlábásokkal fűtött műhelyekbe.

A szabadesésben átélt rövid repülésekre Faye később nemigen tudott visszaemlékezni, e korai időkből mégis megmaradt benne a homályos érzés, hogy ez a férfi lehetővé tett valamit, ami pedig lehetetlen: a repülést! A repülést, például. Szárnyukat verdeső ezüstmadarakat, például. Csivitelő, daloló fémet. Életre keltett halott anyagot.

Az esküvő után Faye a londoni Shoe Lane-en beköltözött a legvilágosabb és legelőkelőbb szobába, amelybe valaha is betette a lábát, házasságának első évében kétszer is meglátogatta szüleit férje ajándékkosarával, és mind a kétszer sírt az ebédlőasztalnál, miközben anyja csitítólag Faye kanalat markoló öklére tette a kezét, apja pedig összeszidta a hálátlan hercegkisasszonyt. A teremtésit! Hát érhet egy taknyos liverpooli csitrit nagyobb szerencse, mint hogy a vak és kegyelmes –

mit kegyelmes!, annál is jóval jóságosabb – sors egy olyan mester feleségévé tege meg, mint Alister Cox?

Ha Coxnak sikerült hitvese lányos teste iránti vágyát megfékeznie, és egy őszi estén, mikor a kandalló nagy bükkfa hasábjairól hullócsillagok pattogtak a szalon félhomályába, és egy karaffában folyékony gránátként csillogott a bor, elmagyarázta egy sterling ezüsből készült gyöngybagoly mechanikus szárnyverését, Faye néha csakugyan képes volt lelkes gyermekké visszaváltozni, és úgy csodálni ezt a férfit, mint annak idején a liverpooli esztergapadok mellett. Mikor pedig alig egy órával később hallotta, amint Cox sóhajtozva levetkőzött a sötétben, hogy aztán bezuhanjon mellé az ágyba, varázsigeeként suttozta a párnájába, amit az anyjától hallott: Jó szívű. Jó ember. Jó szíve van.

Amikor Abigail már a házasságuk első évében megszületett, Haye egy ideig még valamilyen titkos, jövőbeli boldogságban is reménykedett, legalábbis, amíg a gátszakadás megvédte férje bujaságától, és mert ura a gyógyulása után is, amelyet valamikor sem késleltetni, sem elrejtteni nem lehetett tovább, óvatosabban közeledett hozzá, mint a szülés előtti éjszakákon. Cox ugyanis a cseresznyefa bölcső mellett, amelyben az aprócska újszülött jóformán elveszett, egy olyan mindent legyőző érzést fedezett fel magában, amely a testi vágynál is hatalmasabbnak, és még a mechanika iránti összes lelkesedésénél is erősebbnek tűnt. Így tehát első és egyetlen, mindennél jobban szeretett lánya, Abigail lett az, aki – mielőtt még egy szót vagy csak a szülei nevét is ki tudta volna mondani – hidat vert Cox és Faye közé, amely egy új közös élet öt esztendején keresztül ívelt át egy szakadékon – mígnem a szamárköhögés felrobbantotta ezt az összeköttetést, és Cox gyász, vágy és kétségbeesés között bolyongott, Faye pedig örökre elnémult.

Mikor a flotta egy jéghideg, felhőtlen november végi napon Bëijīngbe ért, az aranysárga brokáttal borított mólótól a világ legnagyobb városának szívébe vivő út mentén dérbundáik alatt sziporkáztak a lelombozódott fák. A Legfelségesebbet gyaloghintók végtelen, sok száz selyemzászlóval és lándzsával megtűzdelt menetében vitték rezidenciájáig. Cox aznap különös módon olyan megnyugtatónak, sőt szinte meghittnek érezte a birodalom legtitokzatosabb és a legtöbb alattvaló számára minden másnál megközelíthetlenebb helyét, mint addigi utazása egyetlen más köztes célját sem: *Zi jin chêng*, a császár bíbor városa. A Tiltott Város.

Azok a mennyeien tágas terek ugyanis az aranyozott és kontyos tetejű paloták és pavilonok, e tökéletesen szimmetrikus épületek között, amelyek olyan hangzatos, Kiang által lefordított neveket viseltek, mint a *Földi Nyugalom Palotája*, az *Ég és Föld Találkozásának Pavilonja*, a *Szív Ápolásának Csarnoka* vagy a *Derűs Hangok Pavilonja...*, azok a hajszálpontosan kimért és vonalzóval megrajzolt utak, amelyeket minden lakónak rangjától függően olyan szigorúan követnie kellett, mintha egy hatalmas, a tágas udvarok fölé terített szabásminta-íven közlekedne – jaj annak, aki a neki szánt vonalról csak egyetlen lépéssel is letér! –, a nappal és éjjel nap-, homok- és vízórák által jelzett időszakai, amikor egy palotába, udvarba vagy kertbe be kellett lépni, vagy távozni kellett belőlük,

no meg a palotaőrség számtalan, csillagászati táblázatok alapján rögzített rituáléja, gyakorlata és manővere mintha még egy érzelmeiben és szenvedélyeiben eltévelyedett embernek is, mint Cox, segíteni tudtak volna, hogy káoszából visszatárljon a megdönthetetlen rendek világába, és ennek révén talán valamiféle békébe.

Még akkor is, ha e bíbor városban a szolgák és rabszolgák serege, közöttük háromezernél több, a sorsával pörlekedő eunuch tanúskodhatott arról, hogy itt nem a mennyei béke és nem is a földi harmónia helye tárult az angol vendég elé, Cox úgy élte meg érkezése napját, mint aki célba ért.

A kínzó nyugtalanság, amely még egyszer rátört, mikor végre maga mögött hagyta dzsunkáját és az árbocok erdejét, és egy gyaloghintóban himbálózott a Tiltott Város felé, éppen akkor szűnt meg, amikor a kőszivatra emlékeztető, a városi élettől és még a portól is tisztára söpört Tián'änménéen, a Mennyei Béke terén el kellett köszönnie Merlintől és a két segédétől.

A bíbor városban lévő vendégházba csak a mester költözhetett be. Segédeinek viszont a toronymagas, vérvörösre festett bástyafalakon kívül jelöltek ki egy házat. Csak Cox mesternek engedtetik meg, mondta Kiang, hogy a Legfelségesebb gondolataihoz a lehető legközelebb legyen és maradjon, és éjszaka is ugyanazt az égtakarót tudhassa maga fölött, mint a Magasságos. A gárda a nyugati kapun át majd minden reggel mesterük munkahelyére kíséri a segédeket, este pedig visszakiséri őket a munkapadoktól az éjjeli szállásukra.

Mint valami foglyokat?, kérdezte Merlin.

Mint dédelgetett, oltalmazott, megbecsült vendégeket, mondta Kiang, és meghajolt.

És te?, fordult Merlin Coxhoz.

Én majd itt várok rátok, mondta Cox, mindennap. Ahogy Liverpoolban. Ahogy Londonban. Ahogy mindig.

Amikor átvitték gyaloghintóját a Mennyei Béke kapuja alatt, és a palotaőrség hármas sorfala előtt elhaladva beértek az előudvarba, ott pedig egy fehér, visszhangzó ürességbe, Cox arra gondolt, vajon valahol e bevehetetlen falak között megpillanthatja-e még egyszer az üvegtörékeny gyermekasszonyt, akit a hajókorlátnál látott ellibbenni. A császárcsatorna vizén esett találkozásról sem társainak, sem Kiangnak nem mesélt, mert a megérezés arra intette, hogy egy olyan nő iránt, aki a császár árnyékából bukkant fel, még vágyakozni is veszélyes lehet. De éppen amikor a palotaőrség kőarcai elsuhantak gyaloghintója mellett, a hajókorláton látott jelenés emléke ellenállhatatlanul rátört, és a boldogság tűnékeny érzésével fonódott össze, mert e képben Faye arcának szépségéből és Abigail bájosságából is benne volt valamennyi – mígnem Cox pillantása a gárda fegyvereire esett, kardjuk fekete tokjára, csatabárdjaikra és lándzsáikra, amelyeken párdücfarkak himbálóztak, meg a jáde és rőtáruany lángokkal és villámokkal díszített mellvértjeikre, s fájni kezdett.

Ám a bíbor rezidencia, e néptelen, kikövezett pusztaságoktól körülzárt sziget, a félelemnek és hódolatnak ez a vármezeje egy nyüzsgő nagyváros közepén minden birodalmi pompájával együtt sem lelkesítette annyira Coxot, mint amikor Kiang azon a novemberi napon végigvezette őt a fényűző vendégházon, amely egyedül az ő kényelmét szolgálta, és meglátta a hozzáépített műhelyt: az bizony londoni

műhelyének a másolata volt!, a helyiség pontosan az ő Shoe Lane-i munkahelyére hasonlított. Qiánlóng követői, amíg ő Abigail ravatalánál térdelt, és kétségbeesésében egyre csak váraoztatta a két küldöttet, vázlatokat készíthettek, talán még mértéket is vettek. Ezt a helyiséget csak az ő rajzaik alapján építhették meg és rendezhették be. Vajon a saját ágját és Faye-ét is megtalálja itt? Hát Abigail ravatalát?

Lemásolták? Ő erről semmit nem tud, mondta Kiang. A ház többi része pedig a bambuszkerttel és a mohos kövekkel szegélyezett lótusztóval valóban olyan egzotikus és lenyűgözően szép volt, amilyennek egy angol látogató a kínai császár vendégeként képzelhette szállását.

És a társai?, kérdezte Cox, társai a palota falain kívül milyen helyen laknak? És milyen messze?

Közel, mondta Kiang, nem hallótávolságra, de közel. És a házukból csak a lótusz hiányzik, a tó.

De ezt már nem hallotta Cox. A sötétvörös tapétával borított szalonból a széles, egy tigrisvadászát jeleneteivel kifestett ajtón át visszament a műhelybe, megállt az esztergapad mellett, amely Angliából származhatott, és Abigailre gondolt. Ha nem valami egészen, egészen más volt, amit e munkapad mellett vártak tőle, akkor egy soha nem látott automatát akart Abigailnek készíteni, egy sárkányt, amely ezüstködöt és tüzet hány, vagy egy olyan óriási, aranyozott bronzból öntött kerti csigát, amelyet itt látott a külső udvar egyik talapzatán.

Abigail a Shoe Lane-i rózsabokrok alól összegyűjtötte a csigaházakat, kifestette és egy dobozban őrizte őket, amelyet Faye ajándékozott neki kincsesládikó gyanánt. Úgy van, egy hatalmas csiga mászik majd a palota csempéin és falain, színezüst csíkot fog húzni maga után, és legalább annyira ámulatba ejti az itteni udvarnépet, mint amennyire ámulatba ejtette őt, hogy a kínai császár láthatatlan.

De amikor Kiang másnap négy testőr és egy eunuch kíséretében végigvezette az angol vendéget a Tiltott Város ama kevés utcáján és előterén, ahová vendég bejuthatott – és tette ezt főleg azért, hogy a számtalan vonalat, amelyet soha, soha nem léphet át, megmutassa neki –, és Cox megtudta, hogy az egyetlen ember, aki a láthatatlan vonalak eme szövedékében szabadon mozoghat, az a császár, már nem gondolt sem csigákra, sem sárkányokra, és semmilyen automatára sem. Hiszen a császár nem játékszerre vágynak! Hanem egy órára. Talán egy órára. Mi másért hívatott volna egy angliai mestert ide, a bíbor városba?

Cox kezdte megérteni, hogy ezt a végtelenül tágas udvarokból és szoroson összekapcsolódó építményekből, mesterséges vízfolyásokból, lapos kőhidakból és szinte lebegő teraszokból összeálló, mindenütt a csillagos ég törvényei és arányai szerint kimért és megépített architektúrát ahhoz hasonlóan zárja körül a szívveréséig, lélegzetvételekig és térdre borulásokig szabályozott udvari élet, ahogyan egy cizellált tok egy óra kerékszerkezetét. És mindazt, amit látott, a körséta végére csakugyan hatalmas, kőből épített óraszerkezetnek érezte, amit azonban nem inga, hanem egy láthatatlan szív tartott mozgásban, egy mindenütt jelenlévő erő, amely nélkül nemcsak ez a szerkezet, hanem maga az idő is megállt: Qiánlóng.

Egy órát. Egy órát fog tehát felajánlani a császárnak, amelyet Merlannel és a két segéddel e palota belsejében építenek meg, a kerékszerkezetet csiga-, sárkány- vagy tigrisokban fogja elhelyezni, e tok anyagának pedig az évezredeknel is tartó-

sabbnak kell majd lennie; egy elpusztíthatatlan állat lesz platinából, üvegből, aranyból és damaszkuszi acélból, amely nemcsak méri az időt, hanem fel is falja.

Amennyire megszeppenten, sőt ijedten köszönt el Merlin és a két segéd az elválás napján Coxtól a Mennyei Béke kapuja előtt, másnap délelőtt már annyira lelkesen tértek vissza bőrpáncélos kíséretükkel mesterékhöz a műhelyébe, amelyet a nagy kandallón kívül zománcozott paráztálak tartottak melegen. A számukra kijelölt ház valóban ugyanolyan kényelmesen volt berendezve, mint mesterüké. Amióta fagyosra fordult az idő, ott is két eunuch által felügyelt szénlábások álltak mind az öt lakóhelyiségben, és az itteni műhelyt is füstmentesen paráztló, valamilyen ismeretlen kivonattal illatosított faszén tette kellemesebbé, mint amilyen a liverpooli vagy londoni esztergapadok mellett bármikor is volt az élet télvíz idején.

Igaz, hogy a mesternek lótusztava és rózsabokrai voltak egy udvarban, ahol madarak énekeltek, a három társ háza viszont egy faragásokkal díszített fénykürtöt vett körül, amelyben kút csobogott. Semelyikük, még Merlin sem élt soha ilyen luxusban azelőtt.

Itt legfeljebb arra kell ügyelni, mondta az ezüstműves Lockwood, nehogy túl gyorsan repüljön el az idő, és a boldog álom máris véget érjen. Bradshaw, a finomműszerész és második segéd pedig egyetértett barátjával: Angliához képest ez itt maga a Paradicsom.

Miért, a Cox & Co. ilyen rosszul gondoskodott rólatok?, kérdezte Merlin, és egyfajta térképet adott át Coxnak, amelyen piros vonalként kanyargott a munkába vivő mindennapi út a segédek házától a nyugati kapun át a műhelyig.

Szóval? Ennyire rosszul bánt veletek a Cox & Co.?

De Aram Lockwood ezüstműves és Balder Bradshaw finomműszerész lelkesedése már el is párologott. Már egyikük sem nevetett, és tekintetüket szégyenkezve szegezték a padlóra, ahol egy menetoszlopnyi hangya éppen azon fáradozott, hogy a bolyba vonszoljon és táplálékká változtatsson át egy ólomszürke éjjeli lepkét, amely már csak kimerült, reménytelen ellenállást tanúsított.

A hangyák menetoszlopa előtt még hosszú út állhatott, mert a lakozott padló tükörfényes volt, és sehol nem látszott rajta bejárat az alvilágba.

ADAMIK LAJOS FORDÍTÁSA